

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.: 13/3837

Vår ref.: 14/6829
Benedicte Hollen

Dato: 12.1.2015

Høring- endringer i introduksjonsloven – for økt kvalitet og bedre gjennomføring av introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Vi viser til deres brev av 7.11.2014 vedrørende høringssak om forslag til endringer i introduksjonsloven.

Arbeids- og velferdsdirektoratet anser arbeid og utdanning som grunnleggende elementer i godt integreringsarbeid. Fleksible kvalifiseringsordninger og kunnskaper om det norske samfunnet er nødvendig for å hjelpe flest mulig over i arbeid og utdanning. Vi støtter med dette utgangspunktet forslagene til endringer i loven. Under følger merknader fra Arbeids- og velferdsdirektoratet knyttet til de tre forslagene.

1. Rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til arbeid eller utdanning

Forslaget følger opp anbefalingene i andre undersøkelser og utredninger. Endringene vil kunne bidra til mer fleksibilitet mellom perioder med norskopplæring/kvalifisering gjennom Introduksjonsprogrammet og ordinært arbeid eller utdanning. Det er viktig å opprettholde retten til å gjenoppta deltakelse i programmet ved behov, som nevnt i notatet. Dette vil kunne gi deltakere nødvendig motivasjon og trygghet til å prøve seg i arbeid eller utdanning. Videre vil det ikke minst sikre at nyankomne innvandrere ikke henvender seg til NAV ved ledighet etter et kort arbeidsforhold, uten å ha fått mulighet til å fullføre den kvalifiseringen som deltakelse i introduksjonsprogrammet forutsetter. Deltakelse i ordinært arbeid, også av kortere varighet, kan gi verdifull erfaring og kvalifisering som man kan bygge videre på hvis man vender tilbake til Introduksjonsprogrammet.

Departementet foreslår at kommunen skal ha ansvar for å følge opp deltakere under permisjonstiden, og at innhold og omfang avtales med vedkommende og legges inn i den individuelle planen. Arbeids- og velferdsdirektoratet er enige i dette. Oppfølgingen fra kommunen er viktig for å sikre både deltaker og arbeidsgiver nødvendig bistand ved behov. Forankring i planen og samarbeid med deltakeren om oppfølgingen, sikrer forutsigbarhet og brukermedvirkning. Erfaring tilsier at dette øker sjansene for et godt resultat i oppfølgingsarbeidet.

Arbeids og Velferdsdirektoratet
Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse: Økernveien 94 //
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

Vi støtter forslaget om at det legges inn et oppfølgingspunkt for kommunen fire uker før permisjonstidens utløp. Samtidig er det viktig at dette ikke medfører at det ikke gis nødvendig oppfølging ved behov, ut over den ene samtalen fire uker før permisjonstidens utløp som er lagt inn som krav i forslaget til ny bestemmelse i forskriften. Det kan for eksempel vurderes å legge inn et oppfølgingspunkt minimum hver tredje måned i løpet av permisjonstiden.

Departementet skriver i sitt høringsnotat at det ikke skal stilles «vilkår om at arbeidet eller utdanningen det gis permisjon til må være i tråd med målsettingen i den enkeltes individuelle plan, ut over at den skal bidra til å styrke mulighetene for rask overgang og varig tilknytning til arbeidslivet». Det er her viktig å være oppmerksom på motsetningen som kan ligge i «rask overgang» og «varig tilknytning». For å få til begge deler er det viktig at arbeidsgiver forplikter seg, og ikke bare ser dette som en mulighet til å skaffe billig og midlertidig arbeidskraft. Det er også viktig at programrådgiver sikrer at deltaker har forstått at muligheten til å arbeide med permisjon ikke kun er en måte å tjene ekstra penger på, men et virkemiddel som skal legge til rette for fremtidig stabil tilknytning til arbeidsmarkedet.

Departementet legger i sitt forslag opp til stor grad av fleksibilitet ved at de åpner for at den enkelte kan ha flere permisjoner i løpet av programtiden, og at permisjonen kan gis på et hvilket som helst tidspunkt i kvalifiseringsløpet. Arbeids- og velferdsdirektoratet støtter dette, men vil samtidig påpeke at dette stiller krav til en tydelig målformulering i planen og tett oppfølging fra kommunen.

Under «5.2 Forskriftsendringer» foreslår departementet en ny bestemmelse, § 5-4. I forslaget står det følgende: « Permisjonen kan innvilges for flere avgrensede perioder, og totalt for en periode på inntil ett år». Denne formuleringen kan forstås som om det kan gis permisjon for flere avgrensede perioder hvor hver periode er på inntil ett år. Vi foreslår følgende alternative formulering: « Permisjonen kan innvilges for flere avgrensede perioder. Til sammen inntil ett år i løpet av programperioden».

Arbeids- og velferdsdirektoratet mener det er viktig å framheve at deltakeren kan fortsette norskopplæring på del- eller kveldstid under permisjon. Norskopplæring parallelt med ordinær jobb kan øke deltakerens mulighet til varig tilknytning til arbeidslivet

2. Kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Vi støtter forslagene.

Det kan være hensiktsmessig for kommunene å styrke samarbeidet med karrieresentrene når det gjelder informasjon og veiledning om utdanningsmuligheter, godkjenningsordninger, realkompetansevurdering m.m. Hensikten er å bidra til målrettede og godt informerte valg, og ferdigheter i å håndtere sine muligheter til utdanning og arbeid. Dette vil, sammen med

samarbeid med NAV-kontorene om arbeidsrettede tjenester, styrke kommunenes evne til å oppfylle den utvidede plikten til informasjon og veiledning i Introduksjonsprogrammet.

3. Man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra opplæring i 50 timer samfunnskunnskap

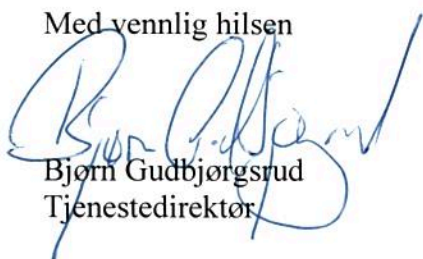
Vi støtter forslaget. For NAV kan det være vanskelig å formidle personer til arbeid hvis de ikke har tilstrekkelige norskerferdigheter og kjennskap til norsk samfunns- og arbeidsliv. Kommunikasjon med arbeidsgiver kan utfordres når språket er forskjellig, men også ulik kultur og systemforståelse kan utfordre kommunikasjonen på arbeidsplassen.

Departementet foreslår tre ulike typer dokumentasjon på tilstrekkelige kunnskaper om samfunnet. Det er mange mulige måter å formidle kunnskaper om det norske samfunnet på. Samtidig er det slik at noe kunnskap er viktigere enn annen kunnskap for å klare seg i arbeids- og dagliglivet i det norske samfunnet. Det er derfor viktig at det foreligger utfyllende og tydelige kriterier for når kunnskapen er tilstrekkelig. Departementet skriver for eksempel i sitt notat at «*Alternativ c) innebærer at studiene kan være gjennomført i Norge eller andre steder i verden, så lenge studiet gir kunnskap om Norge*». Vi mener at det særlig for opplæring i utlandet må utformes presise og tydelige kriterier, for å sikre kvalitet i dokumentasjonen og likebehandling for brukerne. Uklare kriterier vil også kunne medføre administrativt ekstraarbeid i kommunene.

I tillegg til departementets forslag til hva som kan være dokumentasjon på tilstrekkelige kunnskaper om samfunnet, mener vi at det kan vurderes å legge til realkompetanse som et fjerde punkt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke ytterligere merknader til høringsnotatet.

Med vennlig hilsen

Bjørn Gudbjørgrud
Tjenestedirektør

Jan Erik Grundtjernlien
seksjonssjef

Kopi:
Arbeids- og sosialdepartementet